

Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України
(ЦДАМЛМ України)

ФОНД № 1270

Бурлюк Давид Давидович
(1882 – 1967)

український художник і поет

ОПИС № 1

справ постійного зберігання

1961 – 2007

Київ 2020

Зміст

	№№ од. зб.	№№ арк.
Передмова		3 – 5
Список скорочень		6
Іменний покажчик		7
I. Листи Бурлюка Д.Д.	1	8
II. Документи про Бурлюка Д.Д.	2 – 3	8
Додаток 1		10 – 18

Передмова

«Геніальний нахаба» і «американський Ван-Гог», український художник і поет Давид Давидович Бурлюк народився 9 (21) липня 1882 р. на хуторі Семиротівщина Харківської губернії¹.

Його предки походили від запорізьких козаків, що мешкали спочатку у Криму, а потім у Східній Україні. Впродовж всього життя Давид Бурлюк гордився цим фактом і всюди підкреслював своє національне походження².

Батько художника був управителем маєтку графа Мордвинова під Херсоном. У дитинстві молодший брат необережно вистрелив із іграшкової гармати та серйозно пошкодив Давидові зір, і з того часу майбутній художник замість лівого ока мав штучне. Пройдуть роки і Бенедикт Ліфшиць напише книгу «Півтораокий стрілок».

Гімназійну освіту Давид одержав у селі, а далі було навчання в Казанському, а згодом в Одеському художніх училищах, у Королівській академії в Мюнхені, студії Ф. Кормона в Парижі, 1910-1914 – у Московському училищі живопису, скульптури і архітектури³.

У столиці Франції Бурлюк захопився імпресіонізмом; одна з картин цього періоду є в Запорізькому художньому музеї.

«Бурхливий Бурлюк» відкрив для світу В. Маяковського, який називав українця своїм учителем. Удвох вони створили у Петербурзі товариство кубофутуристів «Гілея». І з цього часу Бурлюк – батько футуризму; тільки у двох країнах планети – Італії та Росії – існував футуризм⁴.

¹ Черкаська Г. Наш геніальний нахаба [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uamodna.com/articles/nash-genialjnyu-nahaba/>

² Український авангард 1910–1930 років / автор вступної ст. та упорядн. Д. Горбачов. – К.: Мистецтво, 1996. – № 106, 107.

³ Давид Бурлюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/burlyuk-david/>

⁴ Черкаська Г. Наш геніальний нахаба [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <https://uamodna.com/articles/nash-genialjnyu-nahaba/>

Із 1906 по 1915 роки – учасник та активний організатор виставок Товариства харківських художників, Південно-руських художників (Одеса), «Спілки молоді» (Санкт-Петербург), «Синього вершника» (Мюнхен), «Бубнового валета»¹.

У 1918 році Давид Бурлюк зі своїми маленькими синами і дружиною Марусею, а також із молодшою сестрою Маріанною, щоб якось вижити в умовах воєнного часу, вирушають у своєрідне турне по Сибіру. Невтомний Бурлюк влаштовує поезоконцерти, а Маріанна, за твердженням самого Бурлюка, виступає як співачка-дилетантка під псевдонімом футуристки Пуантиліни Норвезької².

У 1918-1920 роках разом із Віктором Пальмовим через Сибір поїхав на Далекий Схід і влаштував виставку їхніх творів у Японії, прожив там два роки, став засновником японського мистецтва ліногравюри.

Наступні 45 років Давид Бурлюк разом із дружиною, синами Додіком і Никишею жив у США. У 1930-1966 роках видавав журнал «Колір і рима».

Козацький нащадок пильно стежив за українською поезією (особливо цікавився П. Тичиною, М. Семенком), пишався кровним спорідненням із Україною. У 1956 р він із дружиною приїздив на батьківщину, відпочивав у Гурзуфі.

Давид Бурлюк помер 15 січня 1967 р. у м. Хемптон-Бейз, штат Нью-Йорк. Його тіло піддали кремації (за заповітом) і прах родичі розвіяли над водами Атлантики. Дружина Марія Бурлюк (ур. Єленевська) – мемуаристка, видавець була на 12 років молодшою; вона не мислила життя без чоловіка, її не стало того ж 1967 року.

¹ Давид Бурлюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/burlyuk-david/>

² Дрофань Л. А. Давид Бурлюк: «Я прийшов сюди писати пензлем, фарбою, пером» / Л. А. Дрофань // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини. - 2017. - Вип. 12-13. - С. 328.

Його роботи зберігаються у меморіальному музеї Бурлюка в Нью-Йорку. У музеях і приватних збірках України збереглися 35 робіт Д. Бурлюка: у Києві, Запоріжжі, Сумах.

Представлені у даному описі документи до ЦДАМЛМ України були передані у 1988 році Давидовою Євгенією Денисівною та у 2010 році Павловою Оленою Федорівною. На їхній основі було сформовано особовий фонд № 1270. У 2020 році документи взято на описування внаслідок чого укладено опис № 1 справ постійного зберігання, до якого внесено 3 одиниці зберігання за 1961 – 2007 рр.

Справи опису розміщено у розділах: «Листи Бурлюка Д.Д.», «Документи про Бурлюка Д.Д.».

Серед документів першого розділу «Листи Бурлюка Д.Д.»: лист надісланий фондоутворювачем Давидовій Є.Д.

До розділу «Документи про Бурлюка Д.Д.» увійшли: стаття Д.Д. Даниленко «Будетлянин Давид Бурлюк»; афіші виставки архівних документів та мистецького вечора, присвяченого 125-річчю від дня народження Д.Д. Бурлюка.

Документи у розділах опису систематизовано за структурно-хронологічною ознакою.

Фізичний стан документів, внесених до опису, в цілому задовільний.

Опис укладено згідно з методичним посібником «Робота з документами особового походження» (К., 2009).

Передмову склав:

головний спеціаліст

відділу довідкового апарату

документів

_____ 2020 р.

А.Ю. Чумаковська

Список скорочень

вир.

вирізка

газ.

газета

Іменний покажчик

	№№ од. зб.
Давидовій Є.Д.	1
Даниленко Д.Д.	2

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням ЕПК ЦДАМЛМ України

_____ 2020 р. Протокол № ____

ФОНД № 1270

Бурлюк Давид Давидович

(1882 – 1967)

український художник і поет

ОПИС № 1

справ постійного зберігання

1961 – 2007

Надходження згідно з актами № 22 від 05. 04. 1988, № 40 від 21. 07. 2010.

№№ з/п	Заголовок справи	Крайні дати документів у справі	Кількість документів в у справі	Кількість аркушів у справі	Примітка
1	2	3	4	5	6
I. ЛИСТИ БУРЛЮКА Д.Д.					
1.	Лист Бурлюка Д.Д. Давидовій Є.Д.	10 вересня 1961	1	2	
II. ДОКУМЕНТИ ПРО БУРЛЮКА Д.Д.					
2.	Даниленко Д.Д. «Будетлянин Давид Бурлюк». Стаття. Вир. із газ. «AkadeMіx»	3 жовтня 2007	1	1	
3.	Афіші виставки архівних документів та мистецького вечора, присвяченого 125-річчю від дня народження Д.Д. Бурлюка	19 жовтня – 25 листопада 2007	2	2	

В опис № 1 внесено 3 (три) одиниці зберігання з № 1 по № 3 – 4 (чотири) документи на 5 (п'яти) аркушах.

Опис склав:

головний спеціаліст відділу
довідкового апарату документів

А. Ю. Чумаковська

_____ 2020 р.

Прийнято на постійне зберігання до ЦДАМЛМ України 3 (три) одиниці зберігання з № 1 по № 3 – 4 (чотири) документи на 5 (п'яти) аркушах.

Документи передав:

головний спеціаліст
відділу довідкового апарату
документів

А. Ю. Чумаковська

Документи прийняв:

начальник відділу забезпечення
збереженості документів

Т. М. Снежкова

_____ 2020

Додаток 1
до опису 1
фонду 1270

Список
літератури, переданої до ЦДАМЛМ України
згідно з актом № 40 від 21.07.2010

№№ з/п	Автор і назва	Кількість примірників	Інвентарний №	Примітка
1	2	3	4	5
1.	Волик Павло: Каталог виставки Художнє дерево. Художній метал. Килимарство. Скульптура. Малярство./ Упорядник і автор вступної статті В.М. Ханко. – Полтава: ІВА «Астра», 1991.	1	58792	75С(С2)2
2.	Гнойовий Сергій: Каталог виставки./ Упоряд. В. Ханко. – Полтава – 1987.	1	58088	75С(С2)2
3.	Капітоненко А.М. «Наш Давид Бурлюк». – Суми: «Швидкодрук», 2007.	1	58799	75С(С2)3

1	2	3	4	5
4.	Корогодський Р. Брама світла: Шістдесятники./ Упоряд. М. Коцюбинська, Н. Кучер, О. Сінченко – Львів: «Вид-во Українського Католицького Університету», 2009.	1	58800	8У2
5.	Міжнародний Пленер Присвячений 125-річчю від дня народження видатного українського художника, поета, критика і теоретика футуризму Давида Давидовича Бурлюка (1882 – 1967)./ Упорядник: С. Побожій; Фото І. Швачунов. – Лебедин: Інформаційно- видавничий відділ, 2007.	1	58806	75С(С2)2
6.	Іван Нечуй-Левицький: постать і творчість: Збірник праць Всеукраїнської наукової конференції./ Н.І. Бернадська, М.П. Бондар та ін. – Черкаси: Вид. Ю. Чабаненко, 2008.	1	58797	8У1
7.	Никанор Харитонович Онацький (1875 – 1937). (До 130-річчя від дня народження)/ Автори тексту Г.Ф. Ареф'єва, Н.С. Юрченко. – Суми: «Університетська книга», 2005.	1	58795	379.4(С2)

1	2	3	4	5
8.	Павлюченко Володимир: Каталог виставки. / Укладач: В.М. Ханко. – Полтава: Облполіграф, 1981.	1	58793	75C(C2)2
9.	Павлюченко Володимир: Каталог виставки творів. Малярство. Графіка. / Автор вступної статті та упордник каталогу В. Ханко. – Полтава, 1994.	1	58794	-''-
10.	Побожій С.І. «Забуті художники і Сумщина» [Текст]: монографія. / С.І. Побожій. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008.	1	58802	75C(C2)
11.	Подвиг любові Сергія Хавруся: Збірник матеріалів. До 70-річчя з дня народження і 40-річчя літературо-краєзнавчої та пісенної творчості. / Упорядник А.С. Хаврусь. – Черкаси: «Кур'єр», 2007	1	58820	8У1
12.	Полтавський художній музей. 1919 – 1994: Бібліографічний покажчик. / Передмова і упорядкування мистецтвознавця В. Ханка. – Полтава: Полтавський літератор, 1994.	1	58791	7C(069)

1	2	3	4	5
13.	Полтавщина: Енциклопедичний довідник. / За ред. А.В. Кудрицького К.: «Укр. Енциклопедія ім. М.П. Бажана», 1992.	1	58790	(O3)
14.	Провісники свободи, державності і демократії. Документи і матеріали. До 20-ї річниці створенні Народного Руху України. / Упорядники: В. Лозицький, О. Бажан та ін. – К., 2009.	1	58801	9(C2)(32)
15.	Савченко А. На неокраєнім крилі: Книга про українське слово. – Черкаси: «Брама Україна», 2008.	1	58805	У2
16.	Савченко А.О. Хто до вкола або білі пелюстки глоду. / Із щоденників 1999 – 2006 рр. – Черкаси: Брама-Україна, 2008.	1	58803	У2
17.	Студії над життєписом Івана Нечуя-Левицького. / Упорядник збірника Є. Чернецький; редактор В. Іванців. Випуск перший. Видання друге. – Біла Церква: Видавець О.В. Пшонський, 2005.	1	58804	8У1

1	2	3	4	5
18.	Федевич Л. Порцеляна Волокитнинської мануфактури Андрія Міклашевського: Каталог колекції Сумського художнього музею. – Суми: Університетська книга, 2006.	1	58807	74(О69)
19.	Хаврусь Сергій: Бібліографічний довідник (1967- 2007). До 70-річчя з дня народження і до 40-річчя літературо-краєзнавчої та пісенної творчості. / Упорядник А.С. Хаврусь. – Черкаси: «Кур'єр», 2007.	1	58819	016:91
20.	Хаврусь С. Божий дар: Збірник пісень. – Черкаси: «Кур'єр», 2004.	1	58811	78С(С2)2
21.	Хаврусь С. З богуславських криниць: Літературно-краєзнавчі розвідки. (Фотознімки автора). – Черкаси: «Кур'єр», 2005.	1	7727а	З дарчим написом автора архіву- музею
22.	Хаврусь С. З рідним краєм у серці: Прозові і поетичні твори, переклад. – Черкаси: «Кур'єр», 2008.	1	58819	У2

1	2	3	4	5
23.	Хаврусь С. Кличуть «Пороські простори»: Художні нариси і замальовки. Фотознімки автора. – Черкаси: «Кур'єр», 2005.	1	58814	913+У2 З дарчим написом автора архіву- музею
24.	Хаврусь С. На екрані твори Нечуя- Левицького та його Стеблів: Літературно-мистецькі розвідки, нариси та замальовки. – Черкаси: «Кур'єр», 2006.	1	58815	778С(С2)
25.	Хаврусь С. Нечуєва оселя на березі Росі: Літературно-краєзнавчі розвідки. Фотознімки автора. – Черкаси: «Кур'єр», 2004.	1	58816	8У1(069) З дарчим написом автора архіву- музею
26.	Хаврусь С. Перлина надросся: Літ-краєзн. розвідки. – Черкаси: «Кур'єр», 2005.	1	58817	8У1
27.	Хаврусь С. Стеблів над Россю: За сивої минувшини. Краєзнавчий нарис. – Черкаси: «Кур'єр», 2004.	1	58818	9(С2) З дарчим написом автора архіву- музею
28.	Хаврусь С. Стеблівські зустрічі: Літературно-краєзнавчі розвідки. До 170-річчя з дня народження Івана Нечуя-Левицького. – Черкаси: «Кур'єр», 2008.	1	58812	8У

1	2	3	4	5
29.	Ханко В. Миргородський мистецький словник (кінець XVII - початок XXI сторіччя). Персоналії. – Полтава, 2005.	1	58786	7C(C2)(03)
30.	Ханко Віталій – Мистецтвознавець: Бібліографічний покажчик. / Укл.: Л. Саприкіна. – Передмова: В. Рубан, В. Чепелик. – Відп. ред.: О.Б. Супруненко. – Полтава, 1993.	1	58789	016:7
31.	Ханко В. Мистецтвознавча думка на Полтавщині. – Полтава, 2005.	1	58785	7C(C2)
32.	Ханко В. Полтавщина: плин мистецтва, діячі. Мистецтвознавчі праці. – К.: Видавець О. Ханко, 7515 (2007).	1	58782	7C(C2)2
33.	Ханко В. Словник мистців Полтавщини. – Полтава: ВАТ «Видавництво «Полтава», 2002.	1	58787	7C(C2)(03)

1	2	3	4	5
34.	Ханко О. Ювілейне сімдесятиліття: Мистецтвознавець Віталій Ханко. – К.: Видавець О. Ханко, 7515 (2007).	1	58788	7С(С2)2
35.	Художній музей: Збірник статей і матеріалів. / Упоряд. Г.В. Ареф'єва, О.Й. Денисенко та ін. – Суми: Університетська книга, 2005.	1	58795	379.4(С2)
36.	Цибка В.І., Дубинська О.В. Родовід українського «батька російського футуризму». – Суми, 2007.	1	58809	75С(С2)3
37.	Чеховіана в зібранні Сумського художнього музею ім. Н. Онацького. / Автор тексту Г.М. Дужа. – Суми: «Університетська книга», 2005.	1	58798	8Р1(069)
38.	Шудря Є.С. Подвижниці народного мистецтва: Бібліографічні нариси. Зошит 2. / За ред. д-ра мистецтвознавства М.Р. Селівачова. – К.: Вісник «Ант», ДП «Нора- Друк», «Ательє «Поліграфічний Комплекс», 2005.	1	58810	016:7

1	2	3	4	5
39.	Корсунь-Шевченківський, 2008, №19.	1	55832п	05

Всього до списку внесено 39 (тридцять дев'ять) назв друкованих видань у 39 (тридцяти дев'яти) примірниках.

Список склав:

завідувач сектору

зберігання друкованих видань

_____ 2020 р.

О. С. Алексеєнко